

des i tiden ca. 1750-1950 med en blomstringstid 1830-70. En bog om skibsportrætmalere er derfor ikke først og fremmest kunsthistorie, men kultur- og søfartshistorie. Forfatteren er da også etnolog af uddannelse og inspektør ved Handels- og søfartsmuseet på Kronborg. Det er en glimrende bog. Ikke blot er den overordentlig smukt trykt og med fine farvegengivelser, men teksten er kompetent og meget oplysende. De enkelte typer analyseres, udenlandske forbilleder påpeges, og særligt fremtrædende skibsportrætmalere karakteriseres. Bogen, der er veldokumenteret, afsluttes med et lille biografisk leksikon over skibsportrætmalere, hvor ret ydmyge udøvere af genren kan se sig optræde side om side med notabiliteter som Eckersberg. Bogen vil være et værdifuldt hjælpemiddel for søfartshistorikere.

Tage Kaarsted

Brita Flou, Børge Kjær, Jytte Thordahl m.fl.: *Kolindsund – et stykke Djursland fortæller danmarkshistorie*. (P. S. Johnsen, Grenå 1980). 213 s., ill.

Bogen er bygget op på en sådan måde, at der næsten er tale om to bøger i en; forstået således, at hvis man kun er interesseret i Kolindsunds historie snævert set, giver de 20 hovedafsnit en kronologisk fremstilling af denne. Ønsker læseren også at få et indblik i den almindelige historiske udvikling, der sker samtidig med Kolindsunds kronologi, er der indflettet underafsnit, der behandler landvinding, børsinteresser, husmandslovgivningen osv., og som kan læses uafhængig af hovedafsnittene. Af noterne og litteraturlisten fremgår det, at fremstillingen hovedsagelig er bygget på trykt materiale, især aviser, og kun meget lidt utrykt. Arkivalske studier f.eks.

i landbrugsorganisationernes og Hedeselskabets arkiver ville utvivlsomt have kunnet dække en del huller i dokumentationen. Forfatterkollegiet har derfor ret, når de i forordet skriver, at historien om Kolindsund ikke hermed er skrevet. Men selve bogens struktur og det gode, varierede billedstof gør den til en meget læsevenlig bog.

Henrik Vedel-Smith

Th. Th. Hove: *Tørvegravning i Danmark. Fra håndgravning til moseindustri. Udvikling og vilkår*. (Poul Kristensens Forlag, Herning 1983). 204 s., ill., 195,- kr.

Forfatteren, der er agronom, har virket som konsulent for Hedeselskabet gennem et langt liv, og har med det foreliggende værk skabt en håndbog med beskrivelse og afbildning af alle redskabs- og maskintyper og deres anvendelse ved tørvegravning. Desuden anfører bogen redskabernes opbevaringssted, museumsnummer osv. samt en registrering og kortlægning af over 200 fund af træspader fra forhistorisk tid. Bogen, der er på syv kapitler, er især af værdi til forståelse af, hvordan man i krisetider kunne udnytte hjemlige energiresourcer. De to første kapitler giver henholdsvis en historisk oversigt over tørvens og tørvegravningens historie med fyldige litteraturhenvisninger samt en meget grundig redegørelse for prisdannelsen på tørv, især i forbindelse med de to verdenskrige. Bogens hovedafsnit er kapitel tre med en særdeles omhyggelig gennemgang af redskaberne, de områder hvor de har været anvendt, og på hvilke museer de forskellige redskabstyper findes. De sidste fire afsnit behandler de forskellige foreningsdannelser, der blev forsøgt inden for branchen; de undersøgelser af moserne, der fandt sted; understøttelse fra statens side til undersø-